

ADRODDIAD I'R CABINET

Dyddiad y cyfarfod: 13 Rhagfyr 2022

Aelod Cabinet: Cynghorydd Beca Brown

Swyddog Cyswllt: Gwern ap Rhisiart – Swyddog Addysg Ardal Dwyfor Meirionnydd

Teitl yr eitem: Ysgol Trefferthyr – cynyddu cyllideb cyfalaf y prosiect

---

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR:

- 1.1 Cymeradwyo cynyddu cyllideb ar gyfer datblygu Ysgol Trefferthyr newydd i **£8,145,206**
- 1.2 Caniatáu trosglwyddo **£3,261,880** o gyllideb gweddill amlen Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynladwy (Band B) er mwyn cyfarch cynnydd sylweddol yng nghostau y prosiect, gan dderbyn y bydd yn arwain at lai o gyllideb ar gael i wireddu prosiectau eraill o fewn Band B Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynladwy Gwynedd.

2. CEFNDIR

2.1 TREFN STATUDOL

Yn ei gyfarfod 18 Mai 2021 bu i'r Cabinet gadarnhau'n derfynol y cynnig i gynyddu capasiti Ysgol Trefferthyr i 150 ac adleoli'r ysgol i safle amgen y cyfeirir ato fel safle A497 ar 1 Medi 2023, yn unol ag Adran 53 o'r Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a gofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion 11/2018.

Bu i asesiadau effaith ar y gymuned, iaith Gymraeg, Llesiant a cydraddoldeb eu cynnal a gellir gweld rhain drwy ddilyn y linc yma: [Asesiadau Effaith](#)

2.2 CYLLID CYFALAF

2.2.1 Grant Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynladwy

Yn dilyn cyflwyno cais am gyllid o Rhaglen Ysgolion 21ain Ganrif, Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynladwy bellach, derbyniwyd gadarnhad drwy lythyr cytundeb ar 24 Mawrth 2021 fod Llywodraeth Cymru wedi cytuno i ariannu £3,174,162, sef 65% o gyllideb llawn o £4,883,326, ar gyfer adeiladu ysgol newydd yng Nghricieth, gyda Chyngor Gwynedd yn cyfrannu'r 35% arall.

Roedd y costau ar gyfer y cais BJC yn seiliedig ar brisiau'r farchnad ar y pryd ac ar ganllawiau llunio achosion busnes Rhaglen Ysgolion 21ain Ganrif Llywodraeth Cymru.

2.2.2 Grant Gofal Plant

Yn ychwanegol i gyllid Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynladwy mae Llywodraeth Cymru wedi cytuno i gyfraniad Grant Gofal Plant o £308,000 i'n galluogi i gynnwys uned blynnyddoedd

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490
cabinet@gwynedd.llyw.cymru

cynnar ar safle yr ysgol newydd. Mae'r grant yma yn barod wedi ei hawlio ym Mawrth 2022.

2.2.3 Grant Anghenion Dysgu Ychwanegol

Mae cyfraniad o £300,000 o Grant Anghenion Dysgu Ychwanegol Llywodraeth Cymru wedi ei gymeradwyo ar gyfer lleoli Uned Asesu Anghenion Dysgu Ychwanegol ar safle yr ysgol newydd.

2.3 CAMAU WEDI EU CWBLHAU

2.3.1 Apwyntio prif gontractwr

Yn 2019 apwyntiwyd Prif Gontractwr i'r prosiect ar sail 'Early Contractor Involvement (ECI)' i fod yn rhan o ddatblygu y dyluniad, o dan arweiniad y Pensaer, ac i fynd ymlaen i fod yn Brif Contractwr.

2.3.2 Archwiliad archeolegol

Mae archwiliadau archeolegol cynhwysfawr wedi eu cynnal ar y safle gyda rhai olion cynhanes wedi eu darganfod. Mae adroddiad yn cael ei baratoi i'w ystyried gan Gwasanaeth Cynllunio Archaeolegol Gwynedd er mwyn penderfynu ar unrhyw waith ychwanegol.

2.3.3 Cais cynllunio

Mae'r cynllun wedi derbyn cymeradwyaeth cynllunio ac rydym yn barod i gychwyn y gwaith ar y safle unwaith bydd yr adroddiad archwiliad archeolegol wedi ei gymeradwyo gan Gwasanaeth Cynllunio Archaeolegol Gwynedd a'r cyllid ychwanegol wedi ei gadarnhau.

2.3.4 Prynu tir

Mae'r tir ar gyfer safle'r ysgol newydd wedi ei brynu.

2.3.5 Cais i Lywodraeth Cymru am addasiad i cyllideb Ysgol Treferthyr

Mae cais i gynyddu cyllideb Ysgol Treferthyr i £8,145,206 wedi ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru ar 28 Tachwedd 2022. Bydd angen cadarnhau penderfyniad y Cabinet cyn eu cyfarfod Panel Buddsoddi ar 15 Rhagfyr 2022 er mwyn iddynt wneud penderfyniad ar drosglwyddo cyllid i Brosiect Ysgol Treferthyr o brosiect arall yn y Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynladwy.

3. RHESYMAU DROS YR ANGEN AM Y PENDERFYNIAD

3.1 Cynnydd yng nghostau datblygu'r ysgol

Yn dilyn derbyn cymeradwyaeth Llywodraeth Cymru am gyllideb o £4,883,326 ar gyfer y prosiect ym Mawrth 2021 mae costau wedi cynyddu yn sylweddol o ganlyniad i gynydd yng nghostau deunyddiau, tanwydd, ynni a chwyddiant yn y deunaw mis diwethaf. Oherwydd hyn derbyniwyd pris newydd o **£6,930,644** gan Prif Gontractwr ym Medi 2022 ar gyfer y gwaith o adeiladu'r Ysgol.

3.2 Cynnydd yng nghostau archeoleg

Ni ddangosodd yr astudiaeth archeolegol wreiddiol unrhyw faes o ddiddordeb hanesyddol ar y safle. Er hynny, comisiynwyd astudiaeth geoffisegol ac yn dilyn hynny, fe wnaeth

Cyswilt:
01286 679868
01286 679490
cabinet@gwynedd.llyw.cymru

Gwasanaeth Cynllunio Archeolegol Gwynedd ofyn am waith 'trial trenches' ar 10% o'r safle. Bu inni lwyddo i ariannu'r gwaith yma o fewn y gyllideb wreiddiol. Yn dilyn y cloddio, darganfyddwyd olion un bedd oes efydd o bosib, ac o ganlyniad roedd angen gwaith pellach fel amod cynllunio. Mae'r gwaith pellach yma wedi'i gwblhau a bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i Gwasanaeth Cynllunio Archeolegol Gwynedd. Rhagwelir felly y bydd cynnal y gwaith archeolegol ychwanegol yma yn costio **£120,000** yn ychwanegol.

3.3 Cynnydd yng nghostau adeiladu i Net Zero Carbon (mewn defnydd)

Wrth ddylunio'r ysgol, roedd Gwynedd wedi llwyddo i gynllunio adeilad sy'n ddi-garbon, sef, 'net zero carbon in operation', o fewn y gyllideb y cytunwyd arni gyda Llywodraeth Cymru. Yn anffodus mae'r elfen hon o'r dyluniad bellach wedi gweld chwyddiant eithriadol o uchel gan gynnwys costau'r lefelau uchel o insiwleiddio sydd wedi'u cynnwys a rhai o'r elfennau mecanyddol a thrydanol, yn enwedig y pypiau gwres ffynhonnell aer.

Mae Cyngor Gwynedd wedi ymrwymo i ddyfodol ysgolion di-garbon ac rydym bellach yn cynnig y dylem nid yn unig gadw'r elfennau zero-carbon gwreiddiol o'r dyluniad ond hefyd ychwanegu paneli ffotofoltäig a batris Er mwyn gwneud hyn byddwn angen ychwanegu **£200,000** i'r gyllideb.

3.4 Arbedion Value Engineering

Wrth i waith datblygu'r dyluniadau ddigwydd mae cyfarfodydd 'value engineering' wedi eu cynnal i geisio adnabod arbedion posib i'w mabwysiadu. Ar ôl derbyn pris Wynne Construction ym Medi 2022 mae gwaith pellach wedi ei gynnal i geisio adnabod arbedion pellach. Roedd hyn yn cynnwys nifer o addasiadau gan gynnwys ail-leoli'r 'air source heat pumps' o dôt'r adeilad i ardal allanol a newid manyleb elfennau fel ffensiau a waliau allanol. Mae'r ymarferiad yma wedi adnabod arbedion o oddeutu **£251,000** i gyllideb y prosiect.

3.5 Golyga'r cynnydd yn y costau hyn a costau eraill bod cyfanswm cost y prosiect bellach yn **£8,753,206** gyda Grant Gofal Plant o **£308,000** a Grant Anghenion Dysgu Ychwanegol o **£300,000** yn dod â'r angen am gyllid Cymunedau Dysgu Cynladwy i **£8,145,206**.

4. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

Felly, oherwydd y cynnydd sydd wedi bod yng nghostau Ysgol Trefferthyr mae'r gyllideb y byddwn angen i wireddu'r prosiect yn sylweddol uwch na'r hyn gytunwyd ym Mawrth 2021. Golyga hyn fod diffyg o **£3,261,880** yn y gyllideb ac felly gofynnwn i'r Cabinet:

4.1 Cymeradwyo cynyddu cyllideb Cymunedau Dysgu Cynladwy ar gyfer datblygu Ysgol Trefferthyr newydd i **£8,145,206**

4.2 Caniatáu trosglwyddo **£3,261,880** o gyllideb Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynladwy (Band B) er mwyn cyfarch cynnydd sylweddol yng nghostau'r prosiect, fydd yn arwain at lai o gyllideb ar gael i wireddu prosiectau eraill o fewn Band B Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynladwy Gwynedd.

Cyswilt:
01286 679868
01286 679490
cabinet@gwynedd.llyw.cymru

SYLWADAU SWYDDOGION STATUDOL

Pennaeth Cyllid

Gallaf gadarnhau cywirdeb y ffigyrau sydd yn yr adroddiad. Nid oes gennyf wrthwynebiad i'r penderfyniad a geisir.

Swyddog Monitro

Mae'r adroddiad yn gosod allan y cefndir arweiniodd at y cais yma ar gyfer adnoddau pellach. Mae hyn yn gam rhesymegol o ystyried y sail a chyfiawnhad gwreiddiol ar gyfer symud y prosiect pwysig yma ymlaen. Fe esbonnir y camau sydd wedi eu cymryd i sicrhau gwerth am arian mewn modd priodol. Rwy'n fodlon a phriodoldeb yr argymhelliad.

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490
cabinet@gwynedd.llyw.cymru